

UCHWAŁA NR
RADY MIASTA BIELSK PODLASKI
z dnia

**w sprawie uchwalenia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2018**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 2017 poz. 1875) w zw. z art. 4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r. poz. 487) oraz art. 10 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 2017 poz. 783, poz. 1458) Rada Miasta Bielsk Podlaski uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2018, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Bielsk Podlaski.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do uchwały nr/2017
Rady Miasta Bielsk Podlaski
Z dnia

**MIEJSKI PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH
ORAZ
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
NA ROK 2018**

I. WSTĘP

Alkoholizm i narkomania stanowi coraz poważniejszy problem współczesnego społeczeństwa. Zjawiska te nie tylko wywierają niekorzystny wpływ na życie jednostkowe człowieka oddziałując na zdrowie psychiczne i fizyczne, ale mają też bezpośredni wpływ na jego funkcjonowanie w większych grupach społecznych: rodzinie, pracy, kręgach koleżeńskich i sąsiedzkich. Coraz szybsze tempo życia, stres powodują, że człowiek szuka sposobów na radzenie sobie z nimi sięgając po alkohol bądź inne środki psychoaktywne. Dają one złudne poczucie kontroli nad życiem i problemami. Niekiedy są antidotum na samotność lub odrzucenie. Przeprowadzone w grudniu 2016 roku badania RARHA SEAS¹ w 19 państwach Starego Kontynentu wykazały, że Polacy są w czołówce narodów europejskich, które piją, żeby się upić, zapomnieć o wszystkim, bądź kiedy czują się przygnębieni. Jedna czwarta naszego społeczeństwa pije w sposób ryzykowny, tzn. spożywa nadmierne ilości alkoholu jednorazowo, co może w przyszłości skutkować negatywnymi konsekwencjami, o ile obecny model picia nie zostanie zmieniony. Z alkoholem i narkotykami często wiążą się również inne problemy społeczne: przemoc i wypadki drogowe spowodowane przez nietrzeźwych bądź będących pod wpływem środków psychoaktywnych kierowców.

Samorząd gminny w myśl art.7 pkt 5 ustawy o samorządzie gminnym jest zobligowany do ochrony zdrowia, a działania własne dotyczące przeciwdziałania alkoholizmowi wynikają z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Ich realizacja określona jest w Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii zwanym dalej Programem. Obejmuje on w szczególności zadania z zakresu:

1. zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
2. udzielania rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przeciw przemocy w rodzinie;
3. prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć

¹ Standaryzowany Europejski Sondaż na temat Alkoholu (Standardized European Alcohol Survey) zrealizowany w 19 krajach w ramach projektu Wspólne Działanie na Rzecz Redukcji Szkód powodowanych przez Alkohol (Joint Action on Reducing Alcohol Related Harm), akronim: RARH SEAS

- sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
4. wspomagania działalności instytucji, stowarzyszeń, osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
 5. podejmowania interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
 6. wspierania zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Zadania własne gminy w obszarze przeciwdziałania narkomanii określone są w art. 10 ust.1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku (Dz.U. z 2017 r. poz. 783 z późn. zm.) i obejmują w szczególności:

1. zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
4. wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
5. pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Samorząd lokalny jako jednostka administracyjna usytuowana najbliżej danej społeczności, dysponująca wiedzą na temat najistotniejszych jej problemów może najlepiej i najskuteczniej ukierunkować środki zaradcze i naprawcze wynikające ze spożywania alkoholu i stosowania środków psychoaktywnych w tym narkotyków.

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2018 rok został opracowany zgodnie z wytycznymi zawartymi w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020 oraz rekomendacjami Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2018 rok. Cele Programu będą realizowane zgodnie z koncepcją projektowania uniwersalnego co oznacza, że będą uwzględniały również potrzeby osób niepełnosprawnych.

Działania i zadania podjęte w ramach Programu będą wynikały z przeprowadzonej diagnozy wśród społeczności miasta Bielska Podlaskiego oraz z informacji pozyskanych od różnych jednostek i organizacji zajmujących się w sposób pośredni lub bezpośredni problemami alkoholowymi, narkotykowymi i zjawiskami przemocy na terenie naszej gminy.

II. PODSTAWY PRAWNE

Obowiązek uchwalenia niniejszego programu wynika z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2016 r. poz. 487 z późn. zm.) oraz z art. 10 ust. 2-3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2017 r. poz. 783 z późn. zm.).

Do zadań ujętych w programie zastosowanie mają również następujące akty prawne:

1. Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2017 r. poz. 2237)
2. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r. poz. 1817 z późn. zm.),
3. Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1638 z późn. zm.),
4. Ustawa z dnia 29 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077),
5. Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1579 z późn. zm.),
6. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1875),
7. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2217 z późn. zm.),
8. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769 z późn. zm.),
9. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390),
10. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2017 r. poz. 882),
11. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz. U. z 2016 r., poz. 1492).

III. DIAGNOZA

PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W MIEŚCIE BIELSK PODLASKI

1. Diagnoza problemów alkoholowych i przemocy w mieście Bielsk Podlaski

1.1. Dostępność napojów alkoholowych w Bielsku Podlaskim

Tabela 1. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Miasta Bielsk Podlaski

Rok	Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych		
	ogółem	sklepy	lokale gastronomiczne
2015 (stan na 31.10.2015r.)	78	50	28
2016 (stan na 31.10.2016r.)	76	49	27
2017 (stan na 31.10.2017r.)	68	48	20

Źródło: Urząd Miasta Bielsk Podlaski

Od roku 2015 nastąpił nieznaczny spadek ogólnej liczby punktów sprzedaży detalicznej oraz dość znaczący spadek liczby lokali gastronomicznych sprzedających i podających napoje alkoholowe. Według wytycznych Światowej Organizacji Zdrowia na jeden punkt sprzedaży alkoholu powinno przypadać co najmniej 1000 mieszkańców. Jak wynika z powyższego zestawienia na terenie naszego miasta na jeden punkt sprzedaży przypada w przybliżeniu 386 mieszkańców. Jest to znacznie więcej niż zalecenia Światowej Organizacji Zdrowia. Średnia dla Polski wynosi 273 osoby na jeden punkt sprzedaży.

W 2017 roku zmniejszyła się również znacząco liczba wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w porównaniu z latami ubiegłymi.

Tabela 2. Liczba wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w poszczególnych kategoriach alkoholu

Kategoria	Rok (ilość punktów)		
	2015 (stan na 31.10.2015)	2016 (stan na 31.10.2016)	2017 (stan na 31.10.2017)
do 4,5 % zawartości alkoholu oraz na piwo	14	15	14
powyżej 4,5 % do 18 % zawartości alkoholu (z wyj. piwa)	11	12	8
powyżej 18 % zawartości alkoholu	11	10	9

Źródło: Urząd Miasta Bielsk Podlaski

1.2. Spożywanie alkoholu wśród dzieci i młodzieży według badań ankietowych przeprowadzonych w szkołach na terenie Miasta Bielska Podlaskiego.

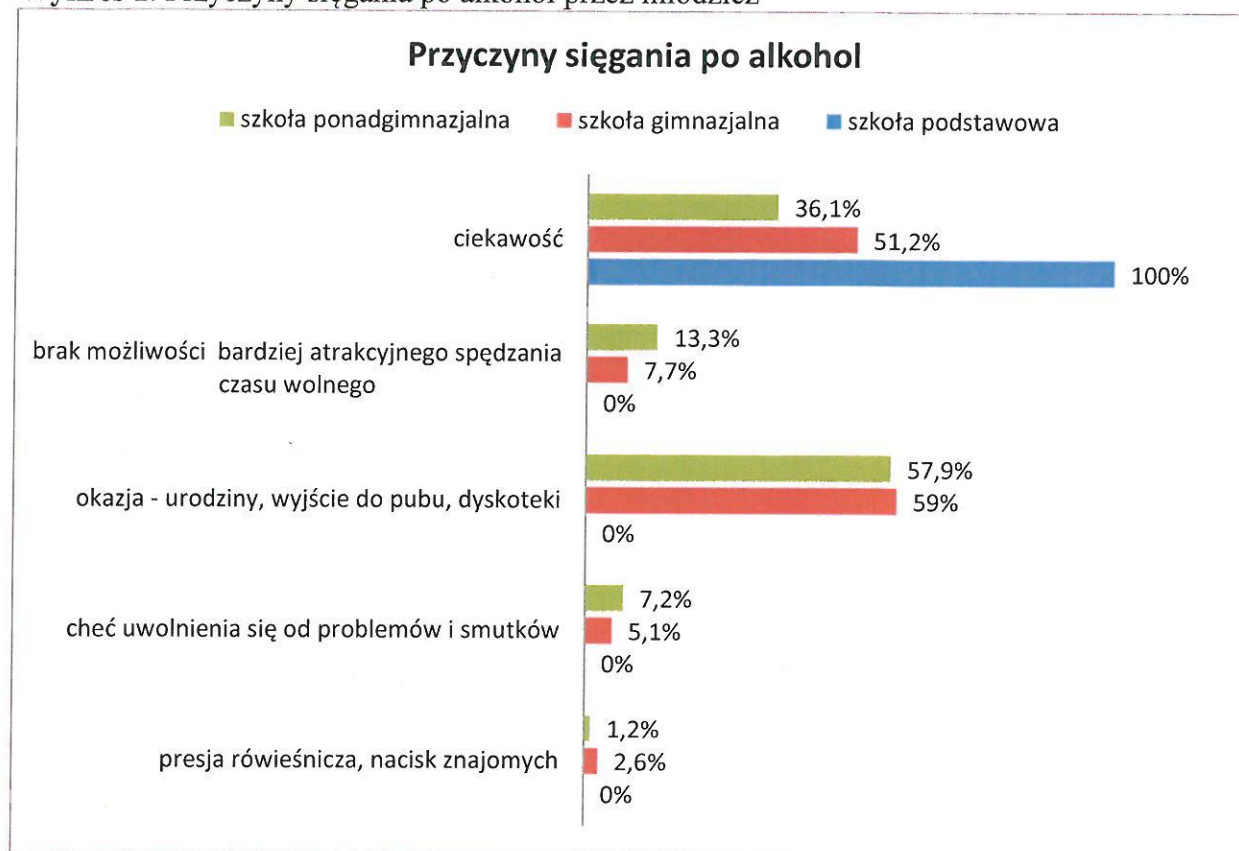
Tabela 3. Spożywanie napojów alkoholowych przez młodych mieszkańców w Mieście Bielski Podlaski

Czy spożywałeś kiedykolwiek alkohol?	Szkoły Podstawowe		Gimnazja		Szkoły Ponadgimnazjalne	
	2015	2017	2015	2017	2015	2017
Tak	11,5%	11%	53,5%	52,7%	82,9%	70,9%
Nie	88,5%	89%	46,5%	47,3%	11,1%	29,1%

Przyczyny sięgania po alkohol mogą być różne, od zaspokojenia ciekawości i względów towarzyskich, po próbę radzenia sobie z trudnymi sytuacjami. Otrzymane rezultaty przedstawiono na wykresie. Każdy badany mógł zaznaczyć kilka odpowiedzi.

Poniższe zestawienie pokazuje, iż jako przyczyną spożywania alkoholu przez uczniów szkoły podstawowej była ciekawość, natomiast uczniowie ze starszych grup wiekowych wskazywali na okazje towarzyskie.

Wykres 1. Przyczyny sięgania po alkohol przez młodzież

Badani uczniowie szkół gimnazjalnych oraz ponadgimnazjalnych najczęściej spożywali alkohol po raz pierwszy w domu, w czasie wolnym i na wakacjach. Szczegółowe zestawienie wyników znajduje się w tabeli. Procent odnosi się do uczniów, którzy deklarowali wcześniej spożycie alkoholu.

Tabela 4. Okoliczności pierwszego spożycia alkoholu

W jakiej sytuacji po raz pierwszy miałeś kontakt z alkoholem?	Szkoły Podstawowe	Gimnazja	Szkoły Ponadgimnazjalne
W szkole	-	-	3,4%
W czasie wolnym	-	25,6%	34,8%
Na dyskotecę/w pubie	-	-	6,7%
Na wakacjach	50%	25,6%	20,2%
W domu	12,5%	41,1%	18%
W innej sytuacji	37,5%	7,7%	16,9%

Picie alkoholu po raz pierwszy w okresie wakacyjnym zadeklarowała połowa badanych uczniów szkół podstawowych. Inicjacja alkoholowa w tej grupie wiekowej nie ma miejsca w szkołach ani na dyskotekach czy w pubach, natomiast według 12,5% występuje w domu. W grupie badanych młodych mieszkańców szkół gimnazjalnych ponad 40% również w miejscu zamieszkania ma po raz pierwszy styczność z alkoholem. Ponadto 25,6% gimnazjalistów twierdzi, że po raz pierwszy wypilo alkohol w czasie wolnym lub na wakacjach. Młodzież ze szkół ponadgimnazjalnych przyznaje, że ich pierwszy kontakt z alkoholem również miał miejsce głównie w czasie wolnym – 34,8% i na wakacjach – 20,2%. Wysoki procent uczniów bielskich szkół wskazało również na inne sytuacje, które zainicjowały kontakt z napojami alkoholowymi.

1.3. Przestępczość związana z nadużywaniem alkoholu według danych Komendy Powiatowej Policji w Bielsku Podlaskim

Tabela 5. Naruszanie prawa i porządku publicznego

	Lata		
	2015 (stan na 31.10.2015r.)	2016 (stan na 31.10.2016r.)	2017 (stan na 31.10.2017r.)
Ilość osób zatrzymanych do wytrzeźwienia	92	34	37
Interwencje domowe	250	230	105
Przestępstwa kryminalne	27	185	305
Przestępstwa popełnione przez osoby nieletnie	0	1	7
Kierowanie pojazdami pod wpływem alkoholu	47	117	37

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Bielsku Podlaskim

Powyższa tabela wskazuje, że w roku 2016 i 2017 nastąpił znaczny spadek ilości osób zatrzymanych do wytrzeźwienia w porównaniu z 2015 r. Ilość interwencji domowych w 2017 roku w porównaniu z latami ubiegłymi zmniejszyła się o ponad połowę. Natomiast zauważa się znaczny wzrost przestępstw kryminalnych popełnianych przez mieszkańców miasta. Nie odnotowano w 2017 roku przestępstw nielegalnego wyrobu spirytusu ani przestępstw akcyzowych.

1.4. Działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Tabela 6. Dane liczbowe dotyczące postępowań prowadzonych przez MKRPA w Bielsku Podlaskim

	2015 (stan na 30.11.2015r.)	2016 (stan na 20.11.2016r.)	2017 (stan na 28.11.2017r.)
Liczba nowych wniosków, które wpłynęły do MKRPA	60	39	41
Liczba wniosków skierowanych do sądu	40	23	16
Liczba przeprowadzonych badań biegłych sądowych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu	10	7	18
Liczba spraw umorzonych	32	22	7
Ilość skontrolowanych punktów w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	35	23	38

Wnioski wpływające do rozpatrzenia przez MKRPA utrzymują się na podobnym poziomie jak w roku ubiegłym, natomiast można zanotować wyraźny spadek w ich ilości w porównaniu do 2015 r. Dane liczbowe w kolejnych latach wykazują tendencję spadkową w liczbie wniosków kierowanych do sądu jak również w ilości umarzanych spraw. W Bielsku Podlaskim funkcjonuje 68 punktów sprzedaży napojów alkoholowych (stan na 31.10.2017 r.). W roku 2017 ponad połowa z nich została skontrolowana w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

1.5. Diagnoza dotycząca problemu przemocy w rodzinie i realizacja procedury „Niebieskiej Karty”

Zjawisko przemocy bardzo często jest związane z problemem alkoholowym występującym w rodzinach. Według danych statystycznych zgromadzonych w 2017 roku przez Komendę Powiatową Policji w Bielsku Podlaskim ponad połowa sprawców przemocy domowej była pod wpływem alkoholu.

W 2017 roku w okresie od stycznia do października do przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęły łącznie 52 formularze „Niebieska Karta A”, w tym 41 wszczynających procedurę, tj.:

- a. 2 z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
- b. 39 z Komendy Powiatowej Policji w Bielsku Podlaskim

Powołano w celu rozpoznania sytuacji 45 grup roboczych. Realizując procedurę „Niebieska Karta” z 44 osobami, co do których istniały podejrzenia, że są dotknięte przemocą w rodzinie przeprowadzono rozmowę, dokonując analizy sytuacji rodziny i wypełniając formularz „Niebieska Karta – C”. Osoby te zostały poinformowane, że znęcanie fizyczne i psychiczne jest przestępstwem i przedstawiono aspekty odpowiedzialności karnej ciąży na sprawcy.

42 osoby wobec których istniało podejrzenie, że są sprawcami przemocy zostały wezwane na posiedzenie grupy roboczej. Na wezwanie Przewodniczącego stawili się 20 osób. Przeprowadzono z nimi rozmowy, pouczono o skutkach prawnych ze stosowania przemocy w rodzinie. W obecności tych osób wypełniono formularz „Niebieska Karta – D”.

W 4 przypadkach Zespół Interdyscyplinarny wystąpił do sądu rodzinnego z wnioskiem o wgląd w sytuację rodziny; w jednej sprawie orzeczono ograniczenie władzy rodzicielskiej poprzez nadzór kuratora.

W 3 przypadkach złożony został wniosek do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W 2 przypadkach złożono zawiadomienie do Prokuratury Rejonowej w Bielsku Podlaskim o podejrzeniu stosowania przemocy.

1 osoba z dzieckiem została interwencyjnie tymczasowo umieszczona w Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Białymstoku.

2. Diagnoza problemu używania narkotyków i innych substancji psychoaktywnych przez mieszkańców Miasta Bielsk Podlaski

2.1. Używanie narkotyków i innych substancji psychoaktywnych przez młodzież na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w szkołach

Te same badania ankietowe na tej samej próbie populacyjnej, co w przypadku pytań o spożycie alkoholu zawierały również pytania o środki odurzające i narkotyki. Na pytanie

„Czy kiedykolwiek miałeś kontakt z jakimiś środkami odurzającymi (narkotyki, dopalacze)?”
wszyscy uczniowie klas VI udzielili odpowiedzi negatywnej. Natomiast odpowiedzi na to samo pytanie wśród uczniów klas III szkół gimnazjalnych i II szkół średnich przedstawione zostały w tabeli poniżej:

Tabela 7. Wyniki odpowiedzi na pytanie: „Czy kiedykolwiek miałeś kontakt z jakimiś środkami odurzającymi?”

Problem społeczny	Gimnazja			Szkoly Ponadgimnazjalne	
	2015	2017		2015	2017
Narkotyki	7%	4,1%		23,3%	11,1%
Dopalacze	-	-		7%	2,6%

Tabela 8. Wiedza na temat miejsc, w których można kupić narkotyki

Gdzie, według Ciebie, najłatwiej można kupić narkotyki?	Szkoly Podstawowe		Gimnazja		Szkoly Ponadgimnazjalne	
	2015	2017	2015	2017	2015	2017
Na podwórku	15,4%	11%	26,3%	20,3%	14,4%	10,3%
Na dyskotecce	14%	8,2%	7,8%	5,4%	12,4%	6%
W szkole	5,9%	2,7%	1,6%	-	6,5%	5,1%
Można zamówić przez telefon	7,4%	5,5%	3,9%	1,4%	5,2%	3,4%
Można zamówić przez Internet	18,3%	24,7%	9,3%	4,1%	11,8%	14,5%
Nie wiem	39%	47,9%	51,1%	64,9%	46%	67,52%

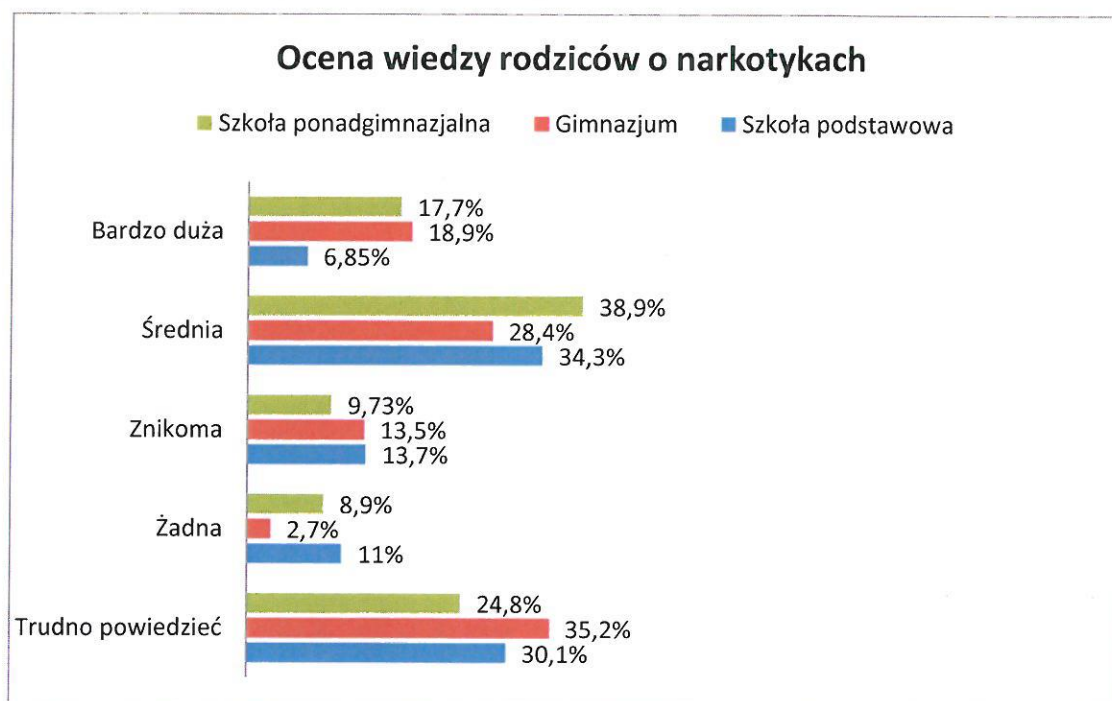
Tabela 9. Okoliczności pierwszego kontaktu ze środkami odurzającymi. Dane dotyczą uczniów, którzy deklarowali wcześniej kontakt ze środkami odurzającymi

W jakiej sytuacji miałeś pierwszy raz kontakt ze środkami odurzającymi?	Gimnazja	Szkoly Ponadgimnazjalne
Szkoła	-	12,5%

Dyskoteka/pub	-	12,5%
Wakacje	-	31,3%
Czas wolny	66,7%	37,5%
Dom	-	6,3%
Inna sytuacja	33,3%	18,73%

Analiza wyników przeprowadzonych badań ankietowych wśród uczniów bielskich szkół wskazuje, że wraz z wiekiem wzrasta liczba młodych ludzi, którzy sięgają po środki psychoaktywne. Jednak porównując lata 2015 i 2017 zmniejsza się liczba młodzieży sięgająca po narkotyki i dopalacze. Może być to wynikiem coraz większej świadomości młodego pokolenia nie tyle o szkodliwości, ale nawet o tragicznych konsekwencjach spożywania środków psychoaktywnych. Należy również podkreślić, że zgodnie z prawem obowiązującym na terenie naszego kraju posiadanie nawet najmniejszej ilości narkotyków jest nielegalne. Może to być również czynnikiem odstrasżającym młodzież do sięgnięcia po tego typu używki. Okoliczności w jakich po raz pierwszy zażywają tego typu substancje to w większości przypadków czas wolny i wakacje. Wskazuje to na konieczność organizacji zajęć zmierzających do zagospodarowania czasu wolnego młodzieży. Zachęcenie jej do uczestnictwa w różnego rodzaju przedsięwzięciach jest sprawą trudniejszą niż w przypadku młodszych dzieci, które mają w sobie naturalną ciekawość świata.

Wykres 2. Ocena wiedzy rodziców o narkotykach

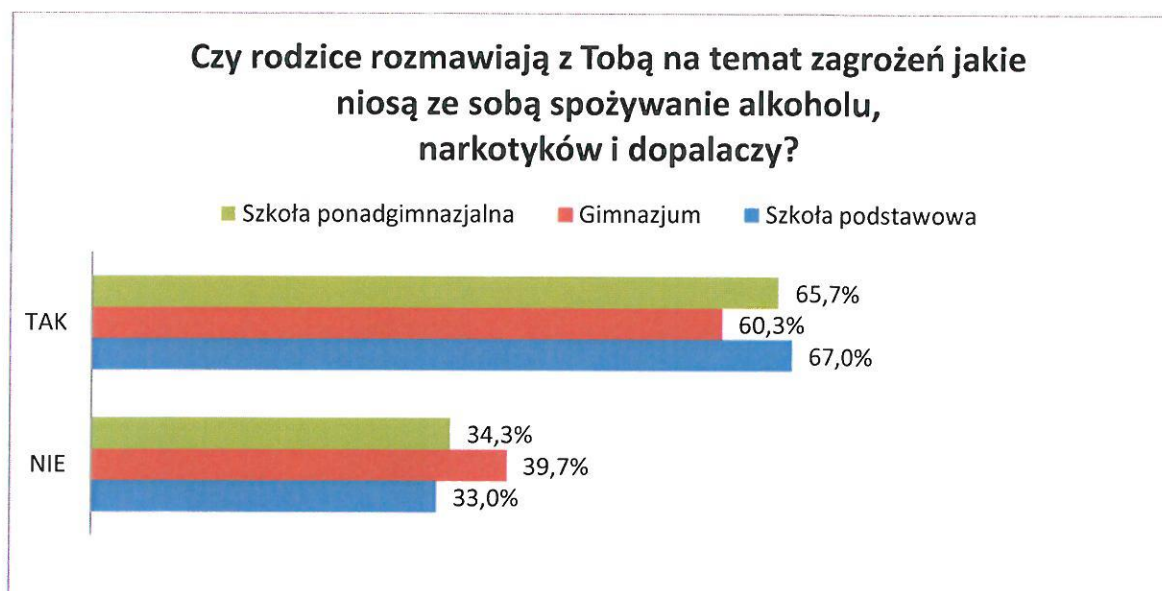

Powyższy wykres wykazuje, iż w przeważającej części młodzi ludzie w szkole podstawowej, gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej ocenili wiedzę swoich rodziców o narkotykach jako średnią. Odpowiedziało tak 34,3% uczniów szkoły podstawowej, 28,4% gimnazjalistów i 38,9% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej. 11% uczniów szkół podstawowych oceniło, że rodzice nie posiadają wiedzy na temat narkotyków, a 13,7% uczniów z tej grupy deklaruje, że wiedza ich rodziców o tych substancjach jest znikoma. 6,9% uczniów szkół podstawowych, 18,9% gimnazjalistów, 17,7% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej ocenia wiedzę rodziców o narkotykach jako bardzo dużą.

2.2. Postawy rodziców wobec używek a relacje rodzinne

W przeprowadzonej diagnozie wśród młodzieży na terenie Bielska Podlaskiego należy zwrócić również szczególną uwagę na relacje łączące dzieci i rodziców w podstawowej jednostce społecznej jaką jest rodzina. Badania naukowców amerykańskich wykazały, że jednym z najważniejszych czynników chroniących przed zgubnymi skutkami spożywania alkoholu jest silna więź z rodzicami. Dlatego też istotne wydaje się włączenie rodziców w działania i programy profilaktyczne realizowane w szkołach. Jak wynika z przeprowadzonych badań około 1/3 rodziców nie rozmawia z dziećmi na temat problemów wynikających z picia alkoholu i zażywania środków odurzających.

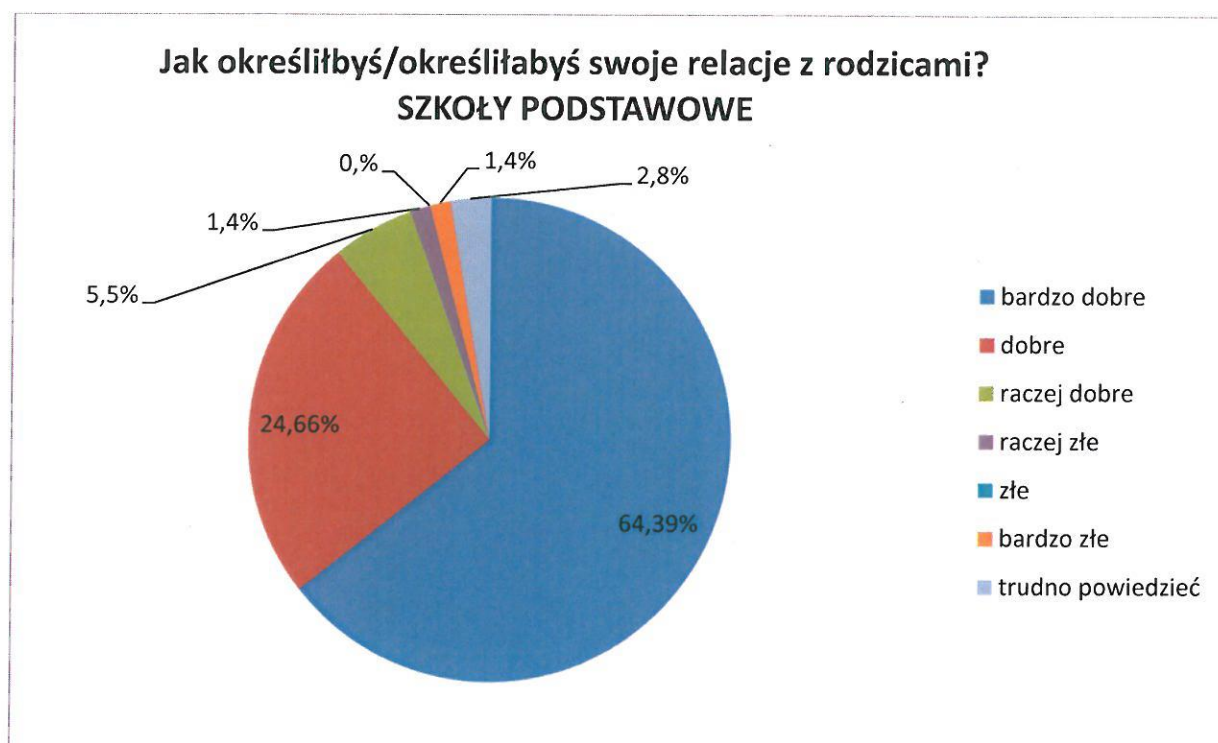
Wykres 3. Wyniki odpowiedzi na pytanie: „Czy rodzice rozmawiają z Tobą na temat zagrożeń jakie niosą ze sobą spożywanie alkoholu, narkotyków i dopalaczy?”

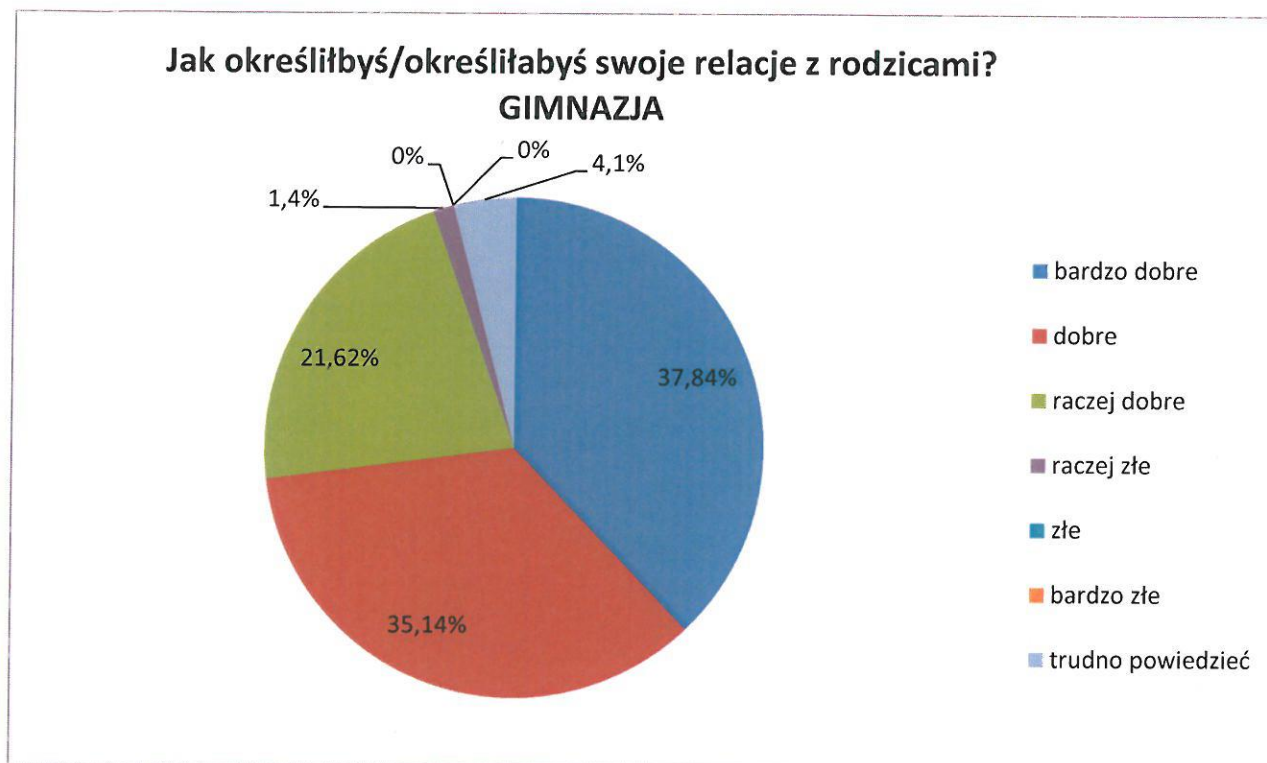
Przeszkodą może być tutaj brak wystarczającej wiedzy w danym temacie lub brak umiejętności przeprowadzenia takiej rozmowy, która w sposób konstruktywny wpływałaby na zachowania młodego człowieka. Warto zatem zachęcać opiekunów i rodziców do uczestniczenia w programach profilaktycznych realizowanych na terenie szkoły, które nie tylko byłyby ukierunkowane na problemy uzależnień, ale również budowały i wzmacniały więzi rodzinne oraz rozwijały umiejętności wychowawcze. Działania takie na pewno przyniosłyby wymierne korzyści w przyszłości, bowiem według specjalistów zajmujących się programami równoległe oddziaływanie na dzieci i rodziców jest najbardziej skuteczną formą profilaktyki.

Uczniowie z klas VI szkół podstawowych, III klas gimnazjalnych i II klas szkół ponadgimnazjalnych w większości określali swoje relacje z rodzicami jako bardzo dobre, dobre lub raczej dobre. Ci, którzy określili je jako bardzo dobre na pytanie dotyczące tego, komu mówią lub powiedzieliby o swoich problemach, gdyby takie posiadali wskazywali właśnie rodziców. Młodzież gimnazjalna i ponadgimnazjalna bardzo często zaznaczała w tym pytaniu również kolegów lub koleżanki. Wynika to zapewne z tego, że wraz z wiekiem wzrasta znaczenie relacji koleżeńskich. Dzieci oddalają się od rodziców spędzając coraz więcej czasu z grupą rówieśniczą.

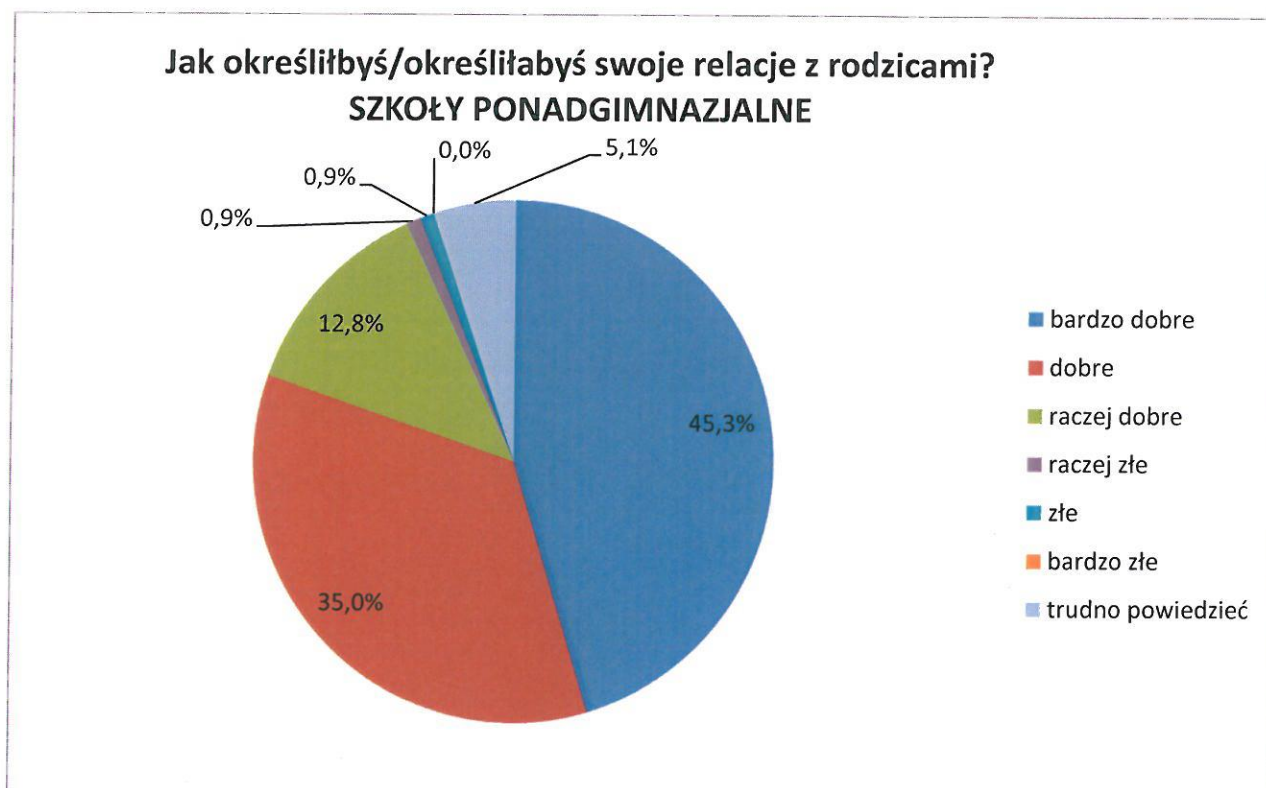
Wykres 4. Wyniki odpowiedzi w Szkołach Podstawowych w Bielsku Podlaskim na pytanie „Jak określiłbyś/określiłabyś swoje relacje z rodzicami?”

Wykres 5. Wyniki odpowiedzi w Gimnazjach w Bielsku Podlaskim na pytanie „Jak określiłbyś/określiłabyś swoje relacje z rodzicami?”

Wykres 6. Wyniki odpowiedzi w Szkołach Ponadgimnazjalnych w Bielsku Podlaskim na pytanie „Jak określiłbyś/określiłabyś swoje relacje z rodzicami?”

2.3. Przestępczość narkotykowa według danych Komendy Powiatowej Policji w Bielsku Podlaskim (tabela 10.)

Rok	2015	2016	2017
Ilość spraw	24	26	13
Ilość podejrzanych/ sprawców	25	27	12
Ilość zabezpieczonych narkotyków	270,3 gram narkotyków	1054,2 gram narkotyków	5451,79 gram narkotyków oraz 18 krzaków ziela konopi

W 2015 i 2016 roku przestępczość narkotykowa i ilość podejrzanych o narkomanię utrzymywała się na podobnym poziomie. W 2017 roku nastąpił jednak znaczący spadek ilości postępowań karnych dotyczących narkomanii oraz osób podejrzanych o narkomanię. Policjanci z Komendy Powiatowej Policji w Bielsku Podlaskim w 2017 roku zabezpieczyli ponad 5 kg narkotyków oraz 18 krzaków ziela konopi.

2.4. Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych od narkotyków (tabela 11.)

Lata	Liczba osób objętych pomocą	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Kwota wydatków na świadczenia
2015	2	2	2	10018,70
2016	1	1	1	6162,90
2017	1	1	1	5932,90

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

3. Zgłaszalność do instytucji świadczących pomoc w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie

Tabela 12. Liczba osób objętych pomocą Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu oraz Dziennego Oddziału Terapii Uzależnienia od Alkoholu z terenu Miasta Bielsk Podlaski

	Lata		
	2015 (stan na dzień 31.10.2015 r.)	2016 (stan na dzień 31.10.2016 r.)	2017 (stan na dzień 31.10.2017 r.)
Ilość osób przyjętych w Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu	511	438	352
Ilość porad udzielonych osobom uzależnionym i współuzależnionym	824	774	798

Ilość osób uczestniczących w terapii w Dziennym Oddziale Terapii Uzależnienia od Alkoholu	30	32	29
---	----	----	----

Źródło: Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu w Bielsku Podlaskim

W ciągu ostatnich trzech lat obserwuje się spadek liczby osób przyjętych w Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu. Ilość porad udzielonych osobom uzależnionym i współuzależnionym oraz osób uczestniczących w terapii oscyluje na podobnym poziomie co w latach ubiegłych.

Tabela 13. Liczba rodzin objętych pomocą Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

	Lata		
	2015 (stan na dzień 31.10.2015 r.)	2016 (stan na dzień 31.10.2016 r.)	2017 (stan na dzień 31.10.2017 r.)
Ilość rodzin korzystających z pomocy materialnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej	914	872	890
Ilość rodzin korzystających z pomocy materialnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w związku z uzależnieniem od alkoholu	69	50	42

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku Podlaskim

Od 2015 roku odnotowuje się tendencję spadkową ilości rodzin korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w związku z uzależnieniem od alkoholu. Ogólna liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej waha się pomiędzy kolejnymi latami od 2 do 5 punktów procentowych.

Do **Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu** w latach 2015-2017 zgłosiło się 10 osób z powodu problemów z narkotykami, w tym 4 osoby z terenu miasta Bielsk Podlaski.

W roku 2017 w **Punkcie konsultacyjnym ds. przeciwdziałania uzależnieniom** udzielano konsultacji psychologicznych, konsultacji specjalisty terapii uzależnień i specjalisty ds. przeciwdziałania przemocy.

Z konsultacji psychologicznych skorzystało 9 osób. Zgłaszane trudności dotyczyły m.in.:

- ryzykownego i szkodliwego picia alkoholu;
- eksperymentowania z narkotykami;
- trudności wychowawczych (negatywizm szkolny, izolacja dziecka od grupy rówieśniczej);

- trudności adaptacyjnych w okresie adolescencji (dorastania);
- obniżenia nastroju, myśli samobójczych;
- problematyki współuzależnienia i przemocy;
- trudności przeżywanych w relacji małżeńskiej,
- trudności związane z problemem DDA

Specjalista terapii uzależnień udzielił konsultacji 35 mieszkańcom Bielska Podlaskiego.

Poruszana tematyka dotyczyła:

- problemów alkoholowych rodzin;
- zjawiska przemocy;
- problemów z zażywaniem narkotyków;
- uzależnień od komputera;
- problemów wychowawczych.

Natomiast specjalista przeciwdziałania przemocy przeprowadził spotkania z 16 osobami. Zgłaszane problemy dotyczyły współuzależnienia i przemocy w rodzinie oraz zespołu DDA (Dorosłych Dzieci Alkoholików). Osobom konsultowanym udzielono wsparcia emocjonalnego, pomocy psychologicznej oraz opracowano plan działania w sytuacji przemocy tzw. osobisty plan bezpieczeństwa.

4. Rekomendowane działania w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom, wynikające z przeprowadzonej diagnozy

Uwzględniając analizę wyników badań ankietowych wśród młodzieży szkolnej, danych statystycznych instytucji działających na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom, sformułowano następujące priorytetowe zadania do realizacji w roku 2018:

1. Realizacja programów profilaktycznych z zakresu profilaktyki uniwersalnej skierowanych w szczególności do młodzieży gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej, opartych na naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności, w tym znajdujących się w bazie rekomendowanych programów Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Instytutu Psychiatrii i Neurologii.
2. Realizacja programów profilaktycznych z zakresu profilaktyki selektywnej, skierowanej do grup osób eksperymentujących z alkoholem, narkotykami i innymi substancjami psychoaktywnymi.

3. Organizacja zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży, w tym zajęć sportowo-rekreacyjnych „Czas wolny ucznia to czas dla sportu”, jako formy kształtowania umiejętności społecznych, współpracy w grupie, alternatywy dla zachowań ryzykownych, zagospodarowania czasu wolnego również w okresie wakacyjnym.
4. Kontynuowanie działalności Punktu Konsultacyjnego ds. przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie, w którym konsultacje prowadzić będą: specjalista terapii uzależnień, psycholog, specjalista z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz prawnik. W punkcie udzielana będzie pomoc osobom eksperymentującym z substancjami psychoaktywnymi, ich rodzinom oraz osobom zawodowo zajmującym się przeciwdziałaniem uzależnieniom. Będzie również można uzyskać poradę prawną w zakresie:
 - postępowania w przedmiocie rozvodu, separacji,
 - postępowania alimentacyjnego,
 - ubezwłasnowolnienia,
 - postępowania dotyczącego rozdzielenia majątkowej,
 - ustalenia i powierzenia władzy rodzicielskiej.
5. Informowanie mieszkańców miasta w zakresie dostępnych miejsc pomocowych oraz szkodliwości substancji psychoaktywnych.
6. Prowadzenie działań edukacyjnych skierowanych do kierowców i kandydatów na kierowców, sprzedawców napojów alkoholowych.
7. Wspieranie działań służących pogłębianiu więzi w rodzinie, podnoszeniu umiejętności wychowawczych oraz społecznych rodziców, a także ich wiedzy na temat możliwości szukania pomocy w przypadku stwierdzenia kontaktu ich dzieci z substancjami psychoaktywnymi.
8. Wspieranie działań podnoszących kompetencje zawodowe osób pracujących w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i zapobiegania przemocy.
9. Integrowanie instytucji i organizacji, w tym również organizacji pozarządowych działających w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom celem skutecznej realizacji zadań niniejszego programu.

IV. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami programu są:

- 1) dzieci i młodzież,
- 2) rodzice, opiekunowie,
- 3) kadra pedagogiczna przedszkoli i szkół,
- 4) osoby spożywające alkohol, zażywające narkotyki oraz osoby uzależnione,
- 5) rodziny osób z problemem uzależnień,
- 6) rodziny, w których występuje problem przemocy,
- 7) sprzedawcy napojów alkoholowych,
- 8) organizacje pozarządowe działające na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień, przemocy w rodzinie oraz zwiększenia aktywności fizycznej mieszkańców miasta,
- 9) pracownicy socjalni, psycholodzy, terapeuci działający na terenie miasta i zajmujący się społecznie lub zawodowo problemami uzależnień i przemocy,
- 10) pozostała społeczność lokalna miasta Bielska Podlaskiego.

V. CELE PROGRAMU

Głównym celem realizacji programu jest ograniczenie społecznych i zdrowotnych skutków związanych z nadużywaniem napojów alkoholowych i zażywaniem innych środków psychoaktywnych. Wskazany cel realizowany będzie poprzez:

1. Podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Miasta Bielsk Podlaski w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie, szkodliwości używania i nadużywania substancji psychoaktywnych.
2. Podejmowanie działań służących do zmiany struktury spożycia i wzorów używania napojów alkoholowych.
3. Integrowanie lokalnego środowiska w planowaniu i realizacji strategii walki z narkotykami na terenie Miasta Bielsk Podlaski.
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie.

VI. ZADANIA REALIZOWANE W RAMACH MIEJSKIEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

Lp.	Działania	Wskaźniki	Kierunek działania określony w Narodowym Programie Zdrowia dotyczący Krajowego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych	Kierunek działania określony w Narodowym Programie Zdrowia dotyczący Krajowego programu przeciwdziałania narkomanii
1.	Realizacja programów profilaktycznych, warsztatów w przedszkolach, szkołach oraz innych placówkach opiekuńczych, oświatowych, sportowych skierowanych do dzieci, młodzieży, osób dorosłych, w tym programów zalecanych w ramach systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zrealizowanych programów profilaktycznych; • ilość przedszkoli, szkół i innych instytucji realizujących programy; • liczba dzieci, młodzieży, dorosłych biorących udział w programach; 	<ul style="list-style-type: none"> • Profilaktyka uniwersalna • Promocja zdrowia 	<ul style="list-style-type: none"> • Profilaktyka uniwersalna
2.	Realizacja programów, warsztatów, spotkań rozwijających kompetencje wychowawcze i profilaktyczne rodziców oraz osób pracujących z dziećmi i młodzieżą sprzyjających kształtowaniu postaw i zachowań prozdrowotnych dzieci i	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zrealizowanych programów; • ilość instytucji realizujących programy; • liczba uczestników 	<ul style="list-style-type: none"> • Profilaktyka uniwersalna • Promocja zdrowia 	<ul style="list-style-type: none"> • Profilaktyka uniwersalna

	młodzieży.	programów;		
3.	Realizacja programów profilaktyki selektywnej i wskazującej, w szczególności zalecanych w ramach systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego skierowanych do osób używających środków psychoaktywnych.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zrealizowanych programów; • ilość instytucji realizujących programy; • liczba uczestników programów; 	<ul style="list-style-type: none"> • Profilaktyka selektywna i wskazująca 	<ul style="list-style-type: none"> • Profilaktyka selektywna i wskazująca
4.	Prowadzenie w środowisku młodzieży pozaszkolnej działań informacyjno-edukacyjnych skierowanych na rozwój społeczny i profilaktykę uzależnień.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba młodzieży biorącej udział w działaniach (warsztatach, koncertach, szkoleniach, konferencjach, zajęciach sportowo-rekreacyjnych, artystycznych); 	<ul style="list-style-type: none"> • Profilaktyka uniwersalna 	<ul style="list-style-type: none"> • Profilaktyka uniwersalna, selektywna i wskazująca • Zadania na rzecz ograniczania stosowania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i Nowych Substancji Psychoaktywnych (działania informacyjne i edukacyjne)
5.	Włączenie się i przeprowadzenie społecznych i edukacyjnych kampanii przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy, takich jak; Postaw na rodzinę, Zachowaj Trzeźwy Umysł, Narkotyki? To mnie nie kręci!, Przeciw pijanym kierowcom.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba przeprowadzonych kampanii społecznych; 	<ul style="list-style-type: none"> • Promocja zdrowotna 	<ul style="list-style-type: none"> • Profilaktyka uniwersalna • Zadania na rzecz ograniczania stosowania środków odurzających, substancji

				psychotropowych, środków zastępczych i Nowych Substancji Psychoaktywnych (działania informacyjne i edukacyjne)
6.	<p>Promowanie abstynencji i zdrowego stylu życia poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - realizację pozalekcyjnych zajęć sportowo-rekreacyjnych (w tym programu „Czas wolny ucznia to czas dla sportu”) oraz zagospodarowania czasu wolnego, w tym zakup sprzętu umożliwiającego prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych; - dofinansowanie różnych form wypoczynku letniego i zimowego; - organizację festynów, pikników; - dofinansowanie imprez promujących zdrowy styl życia, zawodów sportowych promujących trzeźwość; - organizację i finansowanie spektakli i koncertów teatralno-profilaktycznych adresowanych do dzieci i młodzieży z przedszkoli i szkół z Bielska Podlaskiego. 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w pozalekcyjnych zajęciach sportowo-rekreacyjnych; • liczba dzieci i młodzieży korzystających z wypoczynku zimowego i letniego; • ilość zorganizowanych, dofinansowanych pikników, festynów, imprez; • liczba osób dorosłych, dzieci, młodzieży uczestniczących w imprezach, zawodach, koncertach, spektaklach; • ilość instytucji realizujących działania; 	<ul style="list-style-type: none"> • Profilaktyka uniwersalna 	<ul style="list-style-type: none"> • Profilaktyka uniwersalna
7.	Organizowanie i finansowanie szkoleń, seminariów, konferencji dla osób zawodowo i społecznie	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób uczestniczących w 	<ul style="list-style-type: none"> • Promocja zdrowia 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój kadr uczestniczących

	zajmujących się działaniami profilaktycznymi, terapeutycznymi działaniami służącymi przeciwdziałaniu uzależnieniom, m.in. szkoleń z zakresu wczesnego rozpoznawania zagrożenia używania środków psychoaktywnych, kształtowania umiejętności podejmowania interwencji profilaktycznej, zlecania zadań z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i innych z zakresu uzależnień i przemocy (w tym szkoleń terapeutów odbywających się w ramach podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników lecznictwa odwykowego pracujących w Bielsku Podlaskim).	szkoleniach, seminariach, konferencjach; • liczba szkoleń, konferencji, seminariów itp.;		w realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii
8.	Prowadzenie i finansowanie działań edukacyjnych i szkoleniowych skierowanych do przedstawicieli organizacji pozarządowych, w tym z zakresu realizacji zadań publicznych.	• liczba szkoleń; • liczba odbiorców; • liczba organizacji uczestniczących w szkoleniach;	• Promocja zdrowia	• Rozwój kadr uczestniczących w realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii
9.	Wspieranie lub powierzanie zadań publicznych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom organizacjom pozarządowym oraz innym podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie realizującym zadania na rzecz mieszkańców Miasta Bielsk Podlaski.	• liczba zleconych zadań; • liczba organizacji realizujących zadania; • liczba odbiorców;	• Profilaktyka uniwersalna, selektywna, • Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa	• Profilaktyka uniwersalna, selektywna, wskazująca • Zadania na rzecz ograniczania stosowania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i Nowych Substancji Psychoaktywnych (działania

				informacyjne i edukacyjne)
10.	Organizacja i dofinansowanie szkoleń podnoszących kwalifikacje realizatorów programu.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób korzystających ze szkoleń; 	<ul style="list-style-type: none"> • Promocja zdrowia 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój kadr uczestniczących w realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii
11.	<p>Prowadzenie poradnictwa w Punkcie konsultacyjnym ds. przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie i w punkcie informacyjnym ds. przeciwdziałania uzależnieniom, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - finansowanie wynagrodzenia psychologa, specjalisty terapii uzależnień, specjalisty ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, prawnika - finansowanie wyposażenia, artykułów i materiałów niezbędnych do prowadzenia punktów, - finansowanie wynajmu pomieszczenia na działalność Punktu Konsultacyjnego ds. przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie. 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób korzystających z porad w punktach; • ilość udzielonych porad; 	<ul style="list-style-type: none"> • Profilaktyka uniwersalna, selektywna, wskazująca • Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa 	<ul style="list-style-type: none"> • Profilaktyka uniwersalna, selektywna, wskazująca • Zadania na rzecz ograniczania stosowania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i Nowych Substancji Psychoaktywnych (działania informacyjne i edukacyjne) • Redukcja szkód, rehabilitacja i reintegracja społeczna
12.	Zakup i dystrybucja materiałów edukacyjnych, informacyjnych, specjalistycznych o tematyce uzależnień i przemocy, dostępnych miejscach pomocy.	<ul style="list-style-type: none"> • ilość zakupionych, dystrybuowanych materiałów informacyjnych oraz 	<ul style="list-style-type: none"> • Profilaktyka uniwersalna • Promocja zdrowia 	<ul style="list-style-type: none"> • Profilaktyka uniwersalna • Zadania na rzecz ograniczania

		literatury fachowej;		stosowania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i Nowych Substancji Psychoaktywnych (działania informacyjne i edukacyjne)Rozwój kadr uczestniczących w realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii
13.	Wspieranie działań profilaktycznych i interwencyjnych realizowanych przez Komendę Powiatową Policji w Bielsku Podlaskim, Powiatową Stację Sanitarno- Epidemiologiczną w Bielsku Podlaskim.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba realizowanych działań; • liczba odbiorców; 	<ul style="list-style-type: none"> • Profilaktyka uniwersalna • Zadania regulacyjne i zapewnianie skutecznego egzekwowania przepisów 	<ul style="list-style-type: none"> • Profilaktyka uniwersalna • Zadania na rzecz ograniczania stosowania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i Nowych Substancji Psychoaktywnych (działania informacyjne i edukacyjne)
14.	Monitorowanie problemu używania alkoholu i narkotyków oraz problematyki przemocy na terenie miasta Bielsk Podlaski, poprzez prowadzenie badań i	<ul style="list-style-type: none"> • liczba przeprowadzonych badań, analiz, diagnoz; 	<ul style="list-style-type: none"> • Diagnozowanie i badania zjawisk związanych z 	<ul style="list-style-type: none"> • Monitorowanie sytuacji epidemiologicznej w

	analiz, zbieranie i analizę danych statystycznych.		używaniem alkoholu	zakresie używania środków odurzających, substancji psychotropowych i nowych substancji psychoaktywnych oraz postaw społecznych i reakcji instytucjonalnych w obszarze ograniczania popytu i podaży narkotykowej
15.	Koordynowanie na poziomie Miasta działań podmiotów realizujących zadania w zakresie profilaktyki i terapii uzależnień oraz utworzenie i utrzymanie systemu informacji o realizowanych działaniach z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i zapobiegania przemocy oraz o podmiotach realizujących ww. zadania, w tym organizacja spotkań, narad, konferencji.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba podmiotów realizujących działania; • liczba publikacji, wydawnictw, artykułów, ulotek (w tym w wersji elektronicznej) zawierających informacje o realizowanych działaniach; • liczba stron www zawierających informacje o realizowanych działaniach; • liczba spotkań, narad, konferencji; 	<ul style="list-style-type: none"> • Promocja zdrowia 	<ul style="list-style-type: none"> • Zadania na rzecz ograniczania stosowania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i Nowych Substancji Psychoaktywnych (działania informacyjne i edukacyjne)
16.	Wspieranie bieżącej działalności placówek	<ul style="list-style-type: none"> • ilość świetlic i klubów 	<ul style="list-style-type: none"> • Profilaktyka 	<ul style="list-style-type: none"> • Profilaktyka

	<p>opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego typu: klubów dla dzieci i młodzieży, świetlic środowiskowych i socjoterapeutycznych poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dofinansowanie programów opiekuńczo-wychowawczych z dożywianiem dzieci w świetlicy i klubach środowiskowych, - dofinansowanie szkoleń podnoszących umiejętności i kwalifikacje zawodowe wychowawców i pracowników świetlic w zakresie pracy z dzieckiem ze środowiska osób uzależnionych, - dofinansowanie programów socjoterapeutycznych. 	<p>środowiskowych, w których realizowany jest program opiekuńczo-wychowawczy;</p> <ul style="list-style-type: none"> • ilość świetlic, w których realizowany jest program socjoterapeutyczny; • liczba uczestników zajęć; 	<p>uniwersalna, selektywna</p> <ul style="list-style-type: none"> • Promocja zdrowia 	<p>uniwersalna, selektywna</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozwój kadr uczestniczących w realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii
17.	<p>Udzielanie wsparcia socjalnego przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku Podlaskim osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ich ze środowiskiem lokalnym z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób objętych wsparciem; • wartość w zł; 	<ul style="list-style-type: none"> • Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa 	<ul style="list-style-type: none"> • Redukcja szkód, rehabilitacja i reintegracja społeczna
18.	<p>Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - posiedzenia zespołu interdyscyplinarnego, tworzenie grup roboczych w celu rozwiązania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie, - dofinansowanie realizacji programów skierowanych do ofiar przemocy w rodzinie, - organizowanie i/lub dofinansowanie szkoleń i podnoszenia kwalifikacji dla służb i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem zjawisku przemocy w rodzinie, - udział w ogólnopolskich kampaniach. 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba posiedzeń zespołów i grup roboczych; • liczba udzielonych porad; • liczba uczestników; • ilość kampanii; • ilość szkoleń; 	<ul style="list-style-type: none"> • Promocja zdrowia 	-
19.	<p>Wsparcie Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba wspartych 	<ul style="list-style-type: none"> • Profilaktyka 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój kadr

	Dziennego Oddziału Terapii Uzależnienia od Alkoholu w Bielsku Podlaskim w zakresie działalności profilaktycznej oraz leczenia osób uzależnionych i współuzależnionych.	<p>programów, projektów;</p> <ul style="list-style-type: none"> • liczba odbiorców; • liczba przekazywanych materiałów; 	<p>wskazująca</p> <ul style="list-style-type: none"> • Redukcja szkód, rehabilitacja zdrowotna, społeczna i zawodowa 	<p>uczestniczących w realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii</p> <ul style="list-style-type: none"> • Redukcja szkód, rehabilitacja i reintegracja społeczna
20.	Wspieranie działań realizowanych przez środowiska abstynenckie, w tym wynajem lokalu na potrzeby Klubu Abstynenta w Bielsku Podlaskim.	<ul style="list-style-type: none"> • wartość w zł; • ilość wspartych instytucji, organizacji; • ilość odbiorców; 	<ul style="list-style-type: none"> • Redukcja szkód, rehabilitacja zdrowotna, społeczna i zawodowa 	-
21.	Ograniczenie dostępności do napojów alkoholowych, w tym organizowanie i dofinansowanie szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych.	<ul style="list-style-type: none"> • ilość realizowanych szkoleń; • ilość uczestników; • ilość kontroli przeprowadzonych w punktach sprzedaży napojów alkoholowych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zadania regulacyjne i zapewnienie skutecznego egzekwowania przepisów 	-

VII. ZADANIA I ZASADY FINANSOWANIA CZŁONKÓW MIEJSKIEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Do zadań Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości oraz ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie należą:
 - 1) Inicjowanie działań dotyczących realizacji niniejszego programu.
 - 2) Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowanie w stosunku do osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, w tym:
 - a) motywowanie osób do podjęcia leczenia odwykowego,
 - b) udzielanie informacji o sposobach i miejscach uzyskania pomocy w rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
 - c) kierowanie osób zgłoszonych do komisji na specjalistyczne badania diagnostyczne (diagnoza choroby),
 - d) kierowanie do sądu wniosków w sprawie orzeczenia o zastosowanie wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego,
 - e) udział w postępowaniu sądowym.
 - 3) Wydawanie opinii o zgodności z uchwałami Rady Miasta Bielsk Podlaski lokalizacji punktów sprzedaży alkoholu.
 - 4) Prowadzenie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń zgodnie z zapisami ustawy.
 - 5) Udział w pracach zespołu interdyscyplinarnego oraz grup roboczych w zakresie przeciwdziałania przemocy.
2. Członkom Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje wynagrodzenie na podstawie umowy – zlecenia, za każde posiedzenie – pracę w komisji, które ustala się w wysokości:
 - Przewodniczący i Sekretarz Komisji – 250 zł (brutto);
 - pozostali członkowie Komisji – 200 zł (brutto).

VIII. MONITOROWANIE PROBLEMÓW UZLEŻNIEŃ NA TERENIE MIASTA BIELSK PODLASKI

Monitoring i ewaluacja polegać będą na systematycznej ocenie realizowanych działań oraz modyfikacji kierunków działania w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą pojawić się poprzez zmianę regulacji prawnych, czy też narastanie poszczególnych dolegliwości społecznych. Analiza uzyskanych danych, stałe monitorowanie sytuacji w zakresie używania i eksperymentowania z alkoholem i narkotykami dostarczy podstaw do planowania dalszych działań profilaktycznych oraz przesłanek do oceny ich skuteczności i wyznaczenie priorytetów do dalszej pracy. Koordynowanie realizacji i monitorowanie programu prowadzone będzie przez Referat Oświaty i Kultury Urzędu Miasta Bielsk Podlaski. Monitorowanie odbywać się będzie poprzez:

- 1) analizę sprawozdań jednostek współpracujących, przeprowadzanie ankiet wśród młodzieży i wywiadów wśród dorosłych,
- 2) zbieranie i analizę danych statystycznych,
- 3) ewaluację realizowanych programów profilaktycznych i terapeutycznych,
- 4) ewaluację realizacji programu po jego zakończeniu,
- 5) analizę zebranych danych, opracowanie wniosków i priorytetów do dalszej pracy,
- 6) przeprowadzanie cyklicznych, co 3-4 lata społecznych badań na temat skali uzależnień w Bielsku Podlaskim.

IX. TWORZENIE BAZY MATERIALNEJ, ORGANIZACYJNEJ I MERYTORYCZNEJ REALIZACJI PROGRAMU

1. Za koordynację i realizację programu odpowiada Referat Oświaty i Kultury Urzędu Miasta Bielsk Podlaski.
2. W realizacji programu mogą uczestniczyć osoby fizyczne i prawne, podmioty o których mowa w art. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych, posiadające niezbędną wiedzę, doświadczenie i potencjał kadrowy w zakresie zagadnień objętych programem. Miasto Bielsk Podlaski wspiera działania tych podmiotów lub powierza im realizację zadań wynikających z niniejszego programu.
3. Realizacja zadań w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Bielsk Podlaski finansowana będzie ze środków własnych miasta pochodzących w 100 % z opłat

za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Dodatkowym źródłem finansowania mogą być środki pozyskiwane zarówno przez Miasto Bielsk Podlaski, jak też innych realizatorów programu.

4. Dotacje na realizację zadań w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii udzielane będą po przeprowadzeniu otwartego konkursu ofert oraz w trybie tzw. „małych grantów” zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
5. Pozostałe zadania finansowane będą po przeanalizowaniu kosztorysu i zakresu realizacji zadania w oparciu o przepisy ustawy – Prawo zamówień publicznych lub innych ustaw, które mają zastosowanie.
6. Zadania realizowane w ramach programu przez osoby fizyczne, finansowane będą zgodnie ze stawkami szczegółowymi, zapisanymi w rekomendacjach Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Wysokość ustalonej stawki jest zależna od poziomu kompetencji, wykształcenia i doświadczenia osoby realizującej zadanie – z uwzględnieniem posiadanych stopni i tytułów naukowych, specjalistycznego wykształcenia podyplomowego zgodnego z problematyką zajęć, odbytych staży i superwizji, posiadanych certyfikatów i licencji. Ustalenie stawki następuje z uwzględnieniem dostępności na rynku realizatorów o wymaganych do danego zadania specjalnościach, po przeprowadzeniu negocjacji cen. Istnieje możliwość stosowania stawek niższych, uzyskanych w wyniku negocjacji, niż zapisane w ww. rekomendacjach. Stawki przekraczające wartość średnią mogą być stosowane jedynie w szczególnych przypadkach.
7. W ramach tworzenia bazy materialnej i rzeczowej:
 - 1) sfinansowane zostaną dwa etaty osób prowadzących sprawy dotyczące profilaktyki uzależnień i przemocy w rodzinie (w tym prowadzenie punktu informacyjnego dla osób z problemem uzależnień i przemocy w rodzinie);
 - 2) sfinansowane zostaną wydatki rzeczowe związane z obsługą Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, tj. opłata za usługi telefoniczne, pocztowe, zakup materiałów piśmiennych i biurowych, sprzętu biurowego, pozycji książkowych i filmowych, prenumerata czasopism z dziedziny uzależnień i przemocy w rodzinie, itp.